

Miljøstyrelsen
Jord & Affald

1. marts 2011
J.nr.: 001-03921

NÆRHEDS-OG GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til direktiv om ændring af Rådets direktiv 1999/31/EF om deponering af affald for så vidt angår specifikke kriterier for oplagring af metallisk kviksølvaffald.

Resumé

Forslaget indeholder specifikke retningslinjer for, at metallisk kviksølv kan oplagres i en periode på mere end et år, samt at kviksølvaffaldet kan tillades bortskaffet på særlige kategorier af deponeringsanlæg. Der skal stemmes om forslaget senest den 13. marts 2011. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser ligesom forslaget vurderes at have en neutral påvirkning af det nuværende beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen finder, at det er fornuftigt, at der indføres specifikke retningslinjer i deponeringsdirektivet for, at metallisk kviksølv på nærmere specificerede vilkår midlertidigt kan oplagres på deponeringsanlæg i EU og Regeringen agter derfor at støtte forslaget.

1. Status

Kommissionen sendte den 11. februar 2011 ovennævnte forslag til medlemsstaterne. Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1102/2008 af 28. oktober 2008 om forbud mod eksport af metallisk kviksølv og særlige kviksølvholdige forbindelser og blandinger samt sikker oplagring af metallisk kviksølv (kviksølvforordningen).

Det fremlagte forslag til en kommissionsforordning behandles i TAC (Technical Adoption Committee). Komiteen træffer afgørelse efter forskriftsproceduren med kontrol som beskrevet i artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen forordningen efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og underretter samtidig Europa Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede forordningen efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget.

I overensstemmelse med artikel 9 i Komiteens forretningsorden er forslaget udsendt i skriftlig procedure med frist for kommentarer til den 13. marts 2011.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.

2. Formål og indhold

Baggrunden for forslaget er et behov for ændring af Rådets direktiv 99/31/EF om deponering af affald (deponeringsdirektivet) som følge af, at EU's kviksølvforordning indeholder regler for oplagring og deponering af kviksølvholdigt affald, som ikke fremgår af deponeringsdirektivet. I kviksølvforordningen er der således fastsat, at metallisk kviksølvaffald kan oplagres midlertidigt – i dertil egnede beholdere - i en periode på mere end et år eller bortskaffes på særlige kategorier af

deponeringsanlæg. Som konsekvens heraf er der derfor behov for at fastsætte supplerende retningslinjer i deponeringsdirektivet, som udmønter kviksvølvforordningens regler.

Forslaget indeholder specifikke retningslinjer for, at metallisk kviksvølv kan oplagres i en periode på mere end et år, samt at kviksvølvaffaldet kan tillades bortskaffet på særlige kategorier af deponeringsanlæg. Retningslinjerne retter sig bl.a. mod, at kviksvølvindholdet i affaldet skal være større end 99,9 %, og at kviksvølvaffaldet skal opbevares i særlige ståltromler, som lever op til internationale standarder – og stiller samtidigt krav om, at kviksvølvaffaldet maksimalt udgør 80 % af tromlens volumen. For at sikre en høj miljøbeskyttelse stilles der krav om, at der følger et specifikt certifikat med den enkelte tromle med oplysninger om bl.a. affaldsproducenten, mængden af kviksvølv, indhold af eventuelle urenheder samt identifikationsnummer. Endvidere stiller forslaget krav om, at der minimum månedligt foretages kontrol/tilsyn med det oplagrede kviksvølvaffald med henblik på at imødegå risici for udslip, ligesom der stilles krav om, at den ansvarlige for oplagringen af kviksvølvaffaldet, skal opbevare relevante dokumenter i minimum 3 år efter oplagringen er ophørt.

Endelig medfører forslaget, at der er behov for supplerende vurdering af langtidseffekten i forbindelse med underjordisk deponering ("permanent storage") af metallisk kviksvølv – og som følge heraf tager forslaget til ændring af deponeringsdirektivet udgangspunkt i, at der alene åbnes mulighed for midlertidig oplagring af kviksvølvholdigt affald i en periode på op til 5 år, hvilket på nuværende tidspunkt vurderes at være i overensstemmelse med BAT (bedst anvendelige teknologi), for så vidt angår sikker oplagring af metallisk kviksvølvaffald.

3. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da formålet med forslaget alene er at udmønte reguleringsbeføjelser fastsat i allerede gældende fællesskabsregulering.

4. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Oplagring af metallisk kviksvølvaffald reguleres generelt i henhold til EU's affaldslovgivning.

Oplagring af metallisk kviksvølvaffald i op til et år er således reguleret i henhold til regler om miljøgodkendelse i Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald (affaldsdirektivet).

Krav til godkendelse af anlæg, hvor der oplagres metallisk kviksvølvaffald i mere end et år, følger bestemmelserne i EU's deponeringsdirektiv (inkl. tilhørende EU-Rådsbeslutning 2003/33/EF af 19. december 2002 om opstilling af kriterier og procedurer for modtagelse af affald på deponeringsanlæg).

Den nugældende EU-lovgivning vedrørende oplagring af metallisk kviksvølv indebærer, at alle anlæg til oplagring af metallisk kviksvølv i mere end et år skal have en godkendelse i overensstemmelse med artiklerne 7-9 i deponeringsdirektivet, ligesom kontrollen og overvågningen af disse anlæg skal følge bestemmelserne i deponeringsdirektivets artikel 12.

For så vidt angår underjordisk oplagring af metallisk kviksvølvaffald (som ikke i dag er muligt i Danmark) skal dette endvidere ske i overensstemmelse med de krav til sikkerhedsvurdering, som er beskrevet i Appendix A til EU-Rådsbeslutningen 2003/33/EF.

Midlertidig (ikke-underjordisk) oplagring af metallisk kviksølvaffald skal i øvrigt følge retningslinjerne i EU-direktivet (96/82/EF) af 9. december 1996 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer, jf. artikel 3(2) i kviksølvforordningen.

Ændringen af EU's deponeringsdirektiv vil blive gennemført via en ændring af den nugældende deponeringsbekendtgørelse (nr. 252 af 31. marts 2009). Bekendtgørelsesændringen vil bestå i, at der indsættes regler om, at det fremover bliver tilladt på nærmere specificerede vilkår midlertidigt at oplagre metallisk kviksølvaffald på deponeringsanlæg i Danmark. Herudover vurderes der at være behov for en mindre ændring af affaldsbekendtgørelsen således, at der indsættes en undtagelse for metallisk kviksølvaffald fra forbuddet mod deponering af flydende affald.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser:

Forslaget om ændring af deponeringsdirektivet vurderes at være neutralt i forhold til erhvervslivets byrder, idet de foreslåede ændringer ikke vurderes at få væsentlige konsekvenser i forhold til den aktuelle håndtering af metallisk kviksølvaffald i Danmark. Det bemærkes i øvrigt, at Kommissionen ikke har foretaget en vurdering af forslagets økonomiske konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser:

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Erhvervsadministrative konsekvenser:

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser:

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau:

Som følge af, at Danmark i mange år har eksporteret metallisk kviksølvaffald til bortskaffelse i Tyskland, og eftersom denne praksis i det væsentligste forventes opretholdt, vurderes ændringsforslaget at have en neutral påvirkning af det nuværende beskyttelsesniveau i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i en kort høring blandt en snæver interessentkreds fra den 24. februar 2011 med høringsfrist den 28. februar 2011, og der er ikke modtaget høringssvar. Herudover har forslaget været i en tilsvarende kort høring i EU-miljøspecialudvalget, og i denne forbindelse er der modtaget høringssvar fra Dansk Industri, Arbejdstilsynet og LO. Dansk Industri har ingen bemærkninger til forslaget, og kan støtte indstillingen. Arbejdstilsynet har heller ingen bemærkninger til selve forslaget; men retter opmærksomheden på, at det er vigtigt, at medarbejderne på de virksomheder, der forestår oplagring af metallisk kviksølv, ikke udsættes for påvirkninger fra det kviksølvholdige affald. LO savner en begrundelse for, at metallisk kviksølvaffald ifølge forslaget kan tillades oplagret i op til 5 år, og foreslår i denne forbindelse, at den periode, hvor det metalliske kviksølv oplagres, forkortes, og at der burde stilles krav om en særlig begrundelse for at tillade oplagring i længere tid.

På baggrund af praksis for håndtering af metallisk kviksølvaffald i Danmark i dag samt forslagets retningslinjer for oplagringen samt set i lyset af, at forslaget vurderes at have en neutral påvirkning

af miljøet i Danmark, vurderes der ikke – som foreslået af LO - at være behov for at forkorte oplagingsperioden for metallisk kviksølvaffald i op til 5 år.

6. Forhandlingssituationen

Kommissionen nedsatte i 2010 en arbejdsgruppe med henblik på fastsættelse af kriterier for midlertidig oplagring af metallisk kviksølvaffald.

I sommeren 2010 udsendte Kommissionen et udkast til kriterier for midlertidig oplagring af metallisk kviksølv. Forslaget blev efterfølgende drøftet på et arbejdsgruppemøde i oktober 2010. På baggrund af drøftelserne har Kommissionen udarbejdet nærværende ændringsforslag.

Det forventes, at de øvrige EU-lande vil støtte forslaget.

7. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig i, at det er fornuftigt, at der indføres specifikke retningslinjer i deponeringsdirektivet for, at metallisk kviksølv på nærmere specificerede vilkår midlertidigt kan oplagres på deponeringsanlæg i EU.